

ส.บ.ม.ท., สหพันธ์ครูภาคเหนือและเครือข่ายครูไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา รุมคานเปลี่ยนกลับไปใช้ "ครูใหญ่"

● นำเสนอเมื่อ 27 ก.พ. 2562

นายรัชชชัย ศรีสุวรรณ นายกสสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (ส.บ.ม.ท.) เปิดเผยว่าตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ) ได้เสนอในร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ โดยให้กลับไปใช้คำว่าครูใหญ่เหมือนที่ผ่านมามาด้วยเหตุผลว่า "การที่หัวหน้าครูกลับมาใช้คำว่าครูใหญ่ก็เหมือนทำให้พลังในการปฏิรูปเพื่อการศึกษาของเด็กมากกว่า" และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ให้ความเห็นชอบในเรื่องดังกล่าวในระหว่างการบรรยายพิเศษเรื่อง "โรงเรียนของจีน" นั้น

ส.บ.ม.ท.ไม่เห็นด้วยและยังรู้สึกกังวลใจกับความเห็นบางประการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่มีการกล่าวพาดพิงถึงผู้อำนวยการโรงเรียนดังนี้

1.

ส.บ.ม.ท.เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่งนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพลังในการในการปฏิรูปเพื่อการศึกษาของเด็ก " แต่อย่างไร และไม่มีงานวิจัยหรือแนวคิดทฤษฎีใดรองรับแนวคิดดังกล่าว อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงใดๆที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานควรจะมีการใคร่ครวญให้รอบคอบและควรให้ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพนั้นๆได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว

2.

บุคคลากรที่ไม่เคยประกอบวิชาชีพครูและไม่ได้อยู่ในฐานะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูรวมถึงเป็นผู้ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู ไม่ควรเสนอแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวใดๆที่สำคัญเกี่ยวกับวิชาชีพครูโดยไม่ให้ออกาสบุคคลากรในวิชาชีพนั้นๆมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

3. การที่นายบุญรักษ์ ยอดเพชร

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นว่าตนเห็นชอบในการให้มีการเปลี่ยนชื่อตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

นั้นเป็นเพียงความเห็นส่วนตัวและก็มีได้หมายความว่าเห็นชอบของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดเพราะนายบุญรักษ์ ยอดเพชร ไม่ได้อยู่ในฐานะตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

4. ในปัจจุบันผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ได้คิดว่าตนเองเป็น หัวหน้าครู แต่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการความสะดวกให้ทุกคนทำงานได้อย่างมีคุณภาพ และยังมีความเห็นว่าการคือเพื่อนร่วมงานที่มีหน้าที่สอน ไม่ได้มีหลักคิดว่าครูเป็นลูกน้องหรือผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใด ที่สำคัญคือทุกคนยังมีจิตวิญญาณครูเหมือนเดิม

5. ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่าในต่างประเทศ

ตำแหน่งผู้อำนวยการคือผู้ที่มีหน้าที่คอยจัดหาอุปกรณ์นั้น ส.บ.ม.ท.

เห็นว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทยจึงควรคำนึงถึงวิถีและบริบทของประเทศไทยซึ่งในความเป็นสากลของประเทศไทยนั้นตำแหน่งผู้อำนวยการหมายถึงตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน

6.

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่าในต่างประเทศไม่มีคำว่าผู้อำนวยการเลยผู้บริหารสูงสุดเขาเรียกว่า

๑ Principal หรือ Headmaster นั้น ส.บ.ม.ท.

ขอเรียนว่าสถาบันแปลภาษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ
ได้แปลความหมายของคำว่าผู้อำนวยการโรงเรียนไว้ว่า School Director

7. ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า

"ครูใหญ่ในที่นี้หมายถึงคนเป็นครูมาก่อนและคุณเองก็ต้องสอนเป็นด้วยและต้องรู้ด้วยว่าหลักสูตรมันจริงๆคืออะไร
จะสอนอย่างไร วิชาไหนควรจะให้ใครสอนและต้องรู้ว่าลูกของเราคนไหนสอนดีไม่ดียังไร"

นั้นขอเรียนว่าผู้อำนวยการโรงเรียนทุกคนในปัจจุบันต่างก็เคยเป็นครูมาก่อน ไม่มีแม่แต่รายเดียวที่ไม่เคยเป็นครู
ทุกคนมีความรู้ในเรื่องการบริหารสถานศึกษา บริหารคน และบริหารหลักสูตร เป็นอย่างดี
ดังนั้นหากเหตุผลในประเด็นนี้มีเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนชื่อตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่สามารถรับฟังได้

8. ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า "ผมไปเยี่ยมโรงเรียนหลายที่

ผู้อำนวยการบอกว่าไม่รู้จักเด็ก ไม่รู้จักครู เขาบอกว่าเขาทำหน้าที่บริหาร เขาดูตัวเลข เขาทำอะไร"

และยังได้กล่าวอีกว่า "ในต่างประเทศไม่มีคำว่าผู้อำนวยการเลย ผู้บริหารสูงสุดเขาเรียกว่าPrincipal หรือ Head
Master แต่พอเป็นผู้อำนวยการเนี่ยะ มันก็เดินตามนายอะผู้อำนวยการมันทำให้เราไปผิดทิศผิดทางหมด" นั้น
ส.บ.ม.ท.เห็นว่ากรกล่าวเช่นนี้หากเป็นการกล่าวเพื่อเป็นเหตุผลในการสนับสนุนให้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งผู้อำนวยการ
เป็น ครูใหญ่

ซึ่งยอมหมายถึงว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าหรือมีข้อค้นพบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่หรือ
เกือบทุกคนทั้งประเทศ เป็นคนไม่ใส่ใจงานในหน้าที่ ไม่รู้จักครู ไม่รู้จักนักเรียนเอาแต่คอยติดตามผู้บังคับบัญชา
ซึ่งขอเท็จจริงไม่ได้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวอ้าง เป็นการกล่าวอ้างลอยๆ
การที่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการมีมุมมองเช่นนี้ต่อผู้บังคับบัญชายอมอาจก่อให้เกิดวิกฤติศรัทธาต่อ
อกันและไม่เป็นผลดีต่อวงการศึกษ

ที่สำคัญคือเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีโอกาสพบผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีพฤติกรรมเช่นนั้นแล้วทำ
ไม่ไปปลดหรือเปลี่ยนหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนคนดังกล่าวให้ไปทำหน้าที่อื่น

9. ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า "คนที่อยู่ต่างประเทศมานาน

เขาจะรู้สึกตลกกับบ้านเรา" นั้น ส.บ.ม.ท. ขอชี้แจงว่ากลุ่มบุคคลที่กำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นตำแหน่ง

"ผู้อำนวยการ" นั้นก็ล้วนแต่เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศทั้งนั้น

อย่างไรก็ตามคำพูดดังกล่าวอาจทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าคุณที่ไปศึกษามาจากต่างประเทศนั้นมีความรู้ความสามารถ
สูงกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในประเทศ คนที่สำเร็จการศึกษาในประเทศมีความรู้อย่างไร

ทั้งๆที่ขอเท็จจริงไม่เป็นเช่นนั้น ความรู้สึกและความเห็นเช่นนี้ย่อมกระทบใจต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย ดังนั้น
ส.บ.ม.ท. จึงขออัญเชิญพระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ทรงประทานให้กับนักเรียนทุนเมื่อปี พ.ศ. 2440
ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมของปวงชนชาวไทยทุกคน โดยพระราชดำรัสดังกล่าวมีความว่า "ให้พี่น้องในใจเรา
เราไม่ได้มาเรียนจะเป็นฝรั่ง เราเรียนเพื่อเป็นคนไทย ที่มีความรู้เสมอฝรั่ง"

10.

หากผู้บริหารระดับสูงและผู้มีอำนาจเห็นว่าการเปลี่ยนชื่อตำแหน่งจากผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นครูใหญ่แล้วเป็นตรรก
ะที่จะทำให้การศึกษาดีขึ้นนั้น

ก็ควรให้มีการปรับเปลี่ยนสถาบันทางการศึกษาทุกสถาบันที่มีการเรียนการสอนและอยู่ในสังกัดของกระทรวงศึกษา
ธิการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเช่นเปลี่ยนตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษาให้เป็นครู
ใหญ่วิทยาลัยเทคนิค

ครูใหญ่วิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยต่างๆเช่นอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
หรืออธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็ควรเปลี่ยนเป็นครูใหญ่มหาวิทยาลัยมหิดลหรือครูใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศ
าสตร์ เป็นต้น

"ด้วยเหตุผลต่างๆดังกล่าวข้างต้น

ส.บ.ม.ท. จึงเห็นว่าไม่สมควรให้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจากตำแหน่งผู้อำนวยการเป็นครู
ใหญ่ และที่สำคัญคือรัฐบาลนี้ใกล้จะหมดวาระแล้วจึงไม่ควรพิจารณาปรับแก้กฎหมายใดๆ

ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลใหม่ต่อไป" นายรัชชัย ๙ กล่าว

ผมไปเยี่ยมโรงเรียนหลายที่ ผู้อำนวยการบอกว่าไม่รู้จักเด็ก ไม่รู้จักครู เขาบอกว่าเขาทำหน้าที่บริหาร เขาดูตัวเลข เขาดูอะไร ในต่างประเทศไม่มีคำว่าผู้อำนวยการเลย ผู้บริหารสูงสุดเขาเรียกว่า Principle หรือ Head Master ไม่มีใครใช้คำว่า Director ถ้าใช้คำว่า Director ส่วนใหญ่คือพวกที่คอยจัดหาอุปกรณ์ ครูใหญ่ในที่นี้หมายถึงคนเป็นครูมาก่อนและตนเองก็ต้องสอนเป็นด้วยและต้องรูด้วยว่าหลักสูตรมันจริงๆคืออะไร จะสอนอย่างไร วิชาไหนควรจะให้ใครสอนและต้องรู้ว่าลูกน้องเราคนไหนสอนดีไม่ดียังไง แต่พอเป็นผู้อำนวยการเนี่ยะ มันก็เดินตามนายอะ เดียวนี้คงไม่นะ นอยหนอยไซมัย ผู้อำนวยการมันทำให้เราไปผิดทิศผิดทางหมด ครูใหญ่อาจจะบริหารงานอื่นไม่เป็นมาก การหาซื้ออุปกรณ์ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ใช่หน้าที่ของครูใหญ่ คนที่อยู่ต่างประเทศมานาน เขาจะรู้สึกตลกกับบ้านเรา พอพูดเรื่องว่ามีครูใหญ่ก็รินโดนว่าโดนประท้วง ก็ดีใจที่คณะกรรมการอิสระกับคณะกรรมการกฤษฎีกาเขาบอกว่าเขาจะเปลี่ยน จะได้เห็นว่าคนที่จะมาเป็นผู้บริหารโรงเรียนนั้นจะต้องมุ่งเน้นการเรียนการสอน

แถลงการณ์

สหพันธ์ครูภาคเหนือ (สคน.) และเครือข่ายครูไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

จากการที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) และคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เตรียมเสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่ แทน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๕ และ พ.ศ.๒๕๕๓ โดยได้กำหนดนิยาม คำว่า “ครูใหญ่” แทนคำว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษา” กำหนดใหม่ “ใบรับรองความเป็นครู” แทนคำว่า “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู” นั้น

ปัจจุบันชื่อตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ตามมาตรา ๓๖๗(๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งที่ผ่านมามีผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ได้ทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพวิชาการ บริหารกิจการของสถานศึกษา ประสานงาน และระดมทรัพยากรต่างๆ ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมวิชาการ กิจกรรมวิชาชีพและทักษะชีวิต สร้างพื้นฐานชีวิต มีความรู้พื้นฐาน ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ เห็นผลงานเป็นที่ประจักษ์อย่างมากมาย รวมทั้งตลอดมาผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ดำเนินการสนองนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ในทุกด้านด้วยดีเสมอมา ทำหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ตั้งใจทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างการยอมรับในแวดวงสังคม ทำหน้าที่ อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาเสมอมา

ในอดีตได้มีการพัฒนาผลงานจากตำแหน่ง ครูใหญ่ เป็นตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนตามลำดับ ที่เกิดจากการประเมินผลงาน ตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมิน ในระดับต่างๆ จนทำให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพและเกิดความภาคภูมิใจต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นอย่างยิ่ง หากคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) และคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เปลี่ยนแปลงคำว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษา” เป็นตำแหน่ง “ครูใหญ่” ซึ่งเป็น คำยอนยุค ลาสสมัย ถอยหลังเขาคลอง กลับไปมาเหมือนพายเรือในอ่าง การศึกษาไม่ไปถึงไหน จะก้าวทันโลก ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างไร อีกทั้งเป็นการตัดทอนขวัญและกำลังใจในการทำงาน เกิดความถดถอย ในวิชาชีพ ซึ่งทั้งนี้การดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้น มีวิธีการในหลาย รูปแบบ เช่น กำหนดมาตรฐานและสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศ กำกับติดตามจาก หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ภายนอก รวมทั้งมีการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่เปลี่ยนชื่อจากตำแหน่ง “ผู้อำนวยการโรงเรียน” เป็นตำแหน่ง “ครูใหญ่” อันเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

สำหรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เป็นใบอนุญาตที่มาตรฐาน การดำเนินการที่ผ่านมาได้รับการยอมรับและน่าเชื่อถือในแวดวงวิชาชีพและต่อสังคม มีกระบวนการที่มีมาตรฐาน มีการศึกษาอบรมพัฒนา ฝึกฝนประสบการณ์ ผู้มีคุณสมบัติต้องมีมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงจะได้ใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพ โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งทุกฝ่ายเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดี มีมาตรฐาน น่าเชื่อถือแล้ว

สหพันธ์ครูภาคเหนือ (สคน.) และเครือข่ายครูไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา จึงขอเสนอความคิดเห็นตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดังนี้

1. เห็นควรคงคำว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษา” ไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. เห็นควรคงคำว่า “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ” ไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. สมควรเปิดให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สาระสำคัญและรายละเอียดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพราะจะมีผลต่อการจัดการศึกษาของชาติและประเทศไทยในอนาคต
4. ให้คณะกรรมการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) และคณะกรรมการกฤษฎีการวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายแพทย์ธีรเกียรติ์ เจริญเศรษฐศิลป์ ได้รับฟังและเคารพเสียงสะท้อนจากครูและผู้บริหารสถานศึกษา อย่าได้ทำอะไรตามใจตามความรู้สึก ตามทฤษฎีต่างประเทศที่ทานได้กล่าวอ้างไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องและสอดคล้องกับสภาพของบริบทของประเทศไทย

สหพันธ์ครูภาคเหนือ (สคน.) และเครือข่ายครูไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อเสนอในแถลงการณ์จะมีผลต่อการหยุดยั้งและการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ ทิศทางและแนวทางที่เป็นสากล การจัดการศึกษาที่ต้องสร้างความพร้อมและภูมิคุ้มกันของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันและโลกอนาคตต่อไป แม้อายุแถลงการณ์ดังกล่าวนี้ไม่ได้รับการแก้ไขและตอบสนองจากผู้มีอำนาจตามที่เสนอ สหพันธ์ครูภาคเหนือ (สคน.) และเครือข่ายครูไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา จะดำเนินการตามลำดับต่อไป

ด้วยความเคารพและศรัทธาเชื่อมั่น

สหพันธ์ครูภาคเหนือ (สคน.) และเครือข่ายครูไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษา